

γλυφίδα

— 391 —

γλυφός

γλυφίδα ἡ, Παξ. Πόντ. (Χαλδ.) — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γ λ υ φ ῖ ς.

Γ λ υ φ α ν ο ν, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν. Συνών. βλ. εἰς λ. γ λ υ φ α ν ο ν.

γλυφίδι τό, γλυφίδιν Πόντ. (Κερασ.) γλυφίδι Πόντ. (Ἀμισ.) γλυφίδ' Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) γλουφίδιν Πόντ. (Κερασ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γ λ υ φ ῖ ς.

1) Γ λ υ φ α ν ο ν, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν. Συνών. βλ. εἰς λ. γ λ υ φ α ν ο ν. 2) Μετων., ἄνθρωπος ἰσχνός Πόντ.

γλυφιδίτσα Πόντ. γλυφιδίτσα Πόντ. (Κερασ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ λ υ φ ῖ δ ι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ίτσα. Μετων., γυνὴ λεπτοφυῆς, ἰσχνή. Συνών. γ λ υ φ ῖ δ ο ὤ, κολλήμενη, στέκα.

γλυφιδοπρόσωπος ἐπίθ. Πόντ. (Ἀμισ. Χαλδ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γ λ υ φ ῖ δ ι καὶ π ρ ὅ σ ω π ο.

Σκωπτικῶς, ὁ ἰσχνὸς εἰς τὸ πρόσωπον.

γλυφιδουῖ ἐπίθ. θηλ. Πόντ. (Ἀμισ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ λ υ φ ῖ δ ι καὶ τῆς καταλ. -οῦ.

Σκωπτικῶς ἐπὶ γυναικὸς, κάτισχνη, σκελετώδης.

γλυφιδώνω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ λ υ φ ῖ δ ι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ώνω.

Γίνομαι κάτισχνος.

γλυφίζω (I) σύνθηθ. γλυφίζ-ζω Σύμ. γλυφίζου βόρ. ἰδιώμ. γλυφίζουρ ἐν Τσακων. (Μελαν. κ.ά.) βλυχίζω Ἰθάκ. Νάξ. Σίκιν. βλυσίζω Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ λ υ φ ὅ ς.

1) Ἀμτβ., εἶμαι ὑφάλμυρος σύνθηθ. καὶ Τσακων. (Μελαν.): Τὸ νερὸ γλυφίζει σύνθηθ. Ἀμα βάλ'ς κὶ λεῦκις, θὰ γλυφίσ'νι τὰ π'γάδια Στερελλ. (Αἰτωλ.) Τὸ ὕδρ' ἐν γλυφίζοντα (τὸ νερὸ γλυφίζει) Μελαν. Συνών. γ λ υ φ α ῖ ν ω. 2) Μεταβ., πίνω ὀλίγον ὑφάλμυρον ὕδωρ Μῆλ. Νάξ. Σίκιν. Σύμ.: Ἐσώθηκε τὸ νερὸ μου καί, γιὰ νὰ ξεγελάσω τὴ δίψα μου, γλυφίζω θάλασσα Μῆλ. Τὰ κατσίκια γλυφίζ-ζουν Σύμ. Οἱ πέρδικες κατιβαίνουν 'ς τὴν ἀκριαλιὰ καὶ γλυφίζ-ζουν ἀπὸ τὴ θάλασσα αὐτόθι.

γλυφίζω (II) Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ρ. γ λ υ φ ω. Ὁ σχηματισμὸς εἰς -ίζω κατὰ τὸ σ κ α λ ῖ ζ ω.

Διὰ τοῦ γλυφάνου κοιλαίνω τι: Γλυφίζω τὰ κοντάλια.

γλυφίλα ἡ, σύνθηθ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ λ υ φ ὅ ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίλα.

Γ λ υ φ α 1, τὸ ὅπ.βλ.: Τοῦτο τὸ νερὸ εἶναι μιὰ γλυφίλα Πελοπν. (Ἀνδροῦς.)

γλυφοδόνης ἐπίθ. ἐνιαχ. γλυφοδόνης Ἐρεικ. Κέρκ. Θηλ. γλυφοδόα Κέρκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ λ υ φ τ ὅ ς, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γ λ υ φ ὅ ς, καὶ τοῦ οὐσ. δ ὅ ν τ ι.

Ὁ ἔχων κατὰ ἀρχαῖα διαστήματα διατεταγμένους τοὺς ὀδόντας. Συνών. ἀ ρ α ι ο δ ὄ ν τ η ς.

γλυφονέρι τό, Λεξ. Δημητρ. γλυφονέρι Στερελλ. (Ἰτ.) γλυφονέρι Εὐβ. (Λιχάς) βλυχονέρι Προπ. (Ἀρτάκ.) γλυφονέρι Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ λ υ φ ὅ ς καὶ τοῦ οὐσ. ν ε ρ ὶ.

Ἰφάλμυρον, γ λ υ φ ὅ ν ὕδωρ. Συνών. βλ. εἰς λ. γ λ υ φ ὶ δ α 1.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γ λ υ φ ο ν ῆ ρ', Θεσσ. (Τσαγκαρ.) Σκίαθ. Σκόπ.

γλυφόνι τό, Κύπρ. — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ λ υ φ ὅ ς.

Ἰπόξιμος καρπὸς ροιᾶς. Συνών. ξ ι ν ὶ ρ ρ ο δ ο.

γλυφός ἐπίθ. κοιν. καὶ βλυχός Ἀγαθον. Ἀμοργ. Ἀνάφ. Εὐβ. (Στρόπον. Τσέργ.) Θήρ. Ἰθάκ. Ἰος Κάλυμν. Καρ. (Ἀλικαρνασσ.) Κάσ. Κέρκ. Κεφαλλ. Κουφονήσ. Κρήτ. (Βιάνν. Σητ. κ.ά.) Κύθηρ. Κῶς (Καρδάμ. Πυλ.) Λυκαον. (Σιλ.) Νίσυρ. Πελοπν. (Γέρμ. Καλάβρυτ. Κίτ. Μάν. Μεσσην. Νεάπ.) Ρόδ. Σίφν. Στερελλ. (Ἀστακ. Μαλεσ.) Χάλκ. Χίος (Καρδάμ. κ.ά.) κ.ά. — Λεξ. Περίδ. Μπριγκ. γλυφὸ Τσακων. (Μελαν. κ.ά.) γλυφὸ Τσακων. (Χαβουτσ.) γλυφὸς Κύπρ. βλυχὸς Κίμωλ. Κρήτ. Οὐδ. βλυχὸ Θήρ. Κίμωλ. Κρήτ. (Ἀγίος Γεώργ. Σητ.) βλυχὸ Κρήτ. (Σητ.)

Τὸ ἀμάρτ. Ἑλληνιστ. β λ υ χ ὅ ς, πιστούμενον ἐκ τοῦ συνωνύμου β λ υ χ ὦ δ ε ς. Βλ. Φιλ. Ἰουδ. 568 Α: «τὸ μὲ γὰρ αὐτοῦ (τοῦ ὕδατος) γλυκύ, τὸ δὲ ἄλμυρόν, τὸ δὲ βλυχῶδές ἐστι». Πβ. Β. Φάβη, Ἀθηνᾶ 45 (1933) 370. Ὁ τύπ. β λ υ χ ὅ ς κατὰ τὸ γ λ υ κ ὅ ς, κατὰ τὸ ὅπ. καὶ π ρ ι κ ὅ ς ἐκ τοῦ π ι κ ρ ὅ ς κττ. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ὁ ὀλίγον τι ἄρμυρός, ὑφάλμυρος, συνήθως ἐπὶ ὕδατος σύνθηθ. καὶ Καππ. (Σιλ.) Τσακων. (Μελαν. Χαβουτσ.): Νερὸ γλυφὸ σύνθηθ. Μύγδαλα γλυφά Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) Πῶς τὸ πίνετε αὐτὸ τὸ νερὸ ποῦ 'ναι ἔτσι γλυφὸ; Ἰων. (Σμύρν.) Τὸ πηγάδι τοῦ Δημητρουῦ ἔχει πολὺ νερὸ, μὰ εἶναι τόσο γλυφὸ, ποὺ δὲν πίνεται Μῆλ. Τὸ νερὸν τοῦ λάκκου μου ἐνὶ πολλὰ γλυφὸν καὶ 'ἐν πίν-νεται (λάκκου = πηγαδιοῦ) Κύπρ. Ἐνὶ γλυφὸ τὸ ὕδρ', ὃ 'νι κινούμενε (εἶναι ὑφάλμυρο τὸ νερὸ, δὲν πίνεται) Μελαν. Ἀμα ἐνὶ γλυφὸ τὸ ὕδρ', ὃ 'νι κινάντα τὸ σαπούνι (ὅταν εἶναι γλυφὸ τὸ νερὸ, δὲν πιάνει τὸ σαπούνι) αὐτόθι. Ἐχει καὶ βλυχὰ νερά καὶ ποτίζουνε τὰ χοντρά ζωντανά, τίς γελάδες Ἀγαθον. Τὸ νερὸ βγήκε βλυχὸ, ἀπὸ τὴν ἴδια βένα τοῦ πηγαδιοῦ μας (βένα = φλέβα νεροῦ) Ἰθάκ. Τὸ νερὸ ἐνὶ βλυχὸ, δὲ γίνεται Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Βλυχὸ νερὸ βγάνει ἐτοιμητριά ἢ βρύση Κρήτ. (Σητ.) Αὐτὸ τοῦ νεροῦ εἶναι γλυφὸ, ἔχ' πούλλα ἄλατα Ἀλόνν. || Ἀσμ.: Νὰ πίνης ὕστερα βλυχά, νὰ πρήσκειται ἡ κοιλιά σου Κάσ.

Βλυχὸν νερὸ μὲ πότισες ἔ' ἦκαρες τὴ γαρδιάμ μου καὶ ξαφνικὰ σὲ χάσανε ἀμ-μάθκια τὰ δικά μου

Κῶς (Πυλ.) Συνών. γ λ υ φ ε ρ ὅ ς. β) Ὁ ἄλμυρός Λυκαον. (Σιλ.) 2) Ὁ ἀηδής, δυσάρεστος τὴν γεῦσιν, ὁ ἄνοστος Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Λέσβ. κ.ά. — Λεξ. Βυζ. Δημητρ.: Κεφτέδες γλυφοὶ Λεξ. Δημητρ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γλυφὸς Πάρ. Σάμ. (Παλαιόκαστρ.) Χίος. Γλυφὸν Κύπρ. Χίος, Γλυφὸ Ὁθων. Πάρ. Ρόδ. Χίος (Καρδάμ. Χαλκ.) Ἀλόνν. Ἀμοργ. Ἀντίπαρ. Εὐβ. (Λιχάς) Θεσσ. (Μηλ.) Κέρκ. (Σιν.) Πάρ.



(Λεῶν.) *Βλυχός* "Ανδρ. Θεσσ. Κάλυμν. Σίφν. "Υδρ. *Βλυχό* "Αττικ. Δονοῦσ. Θεσσ. Κύθηρ. Κῶς ("Αντιμάχ.) Μέγαρ. Ρόδ. Χίος (Καρδάμ. κ.ά.) *Βλυχά τά*, "Αλόνν. "Αμοργ. Ρόδ. Σκυρ. Στερελλ. ("Ακαρν. Σπάρτ.) *Βλυχά ή*, Κάσ. Κάρπ. *Γλύφως* Ρόδ.

γλυφότη ή, ένιαχ. *βλυχότη* "Αμοργ. Κεφαλλ.

"Εκ τοῦ έπιθ. *γ λ υ φ ό ς*, παρὰ τὸ όπ. καί *β λ υ χ ό ς*. *Γ λ υ φ ά δ α 2*, τὸ όπ. βλ.

γλυφούρα ή, ένιαχ. καί Τσακων. (Μέλαν.)

"Εκ τοῦ έπιθ. *γ λ υ φ ό ς* καί τῆς παραγωγ. καταλ. -ο ύ ρ α.

1) *Γ λ ύ φ α 1*, τὸ όπ. βλ., ένιαχ. καί Τσακων. (Μέλαν.): *Νιά γλυφούρα* "ν' έχοντα έγκει "τὸ ὄο (μιά γλυφίλα έχει αὐτὸ τὸ νερό) Μέλαν. 2) "Ανούσιον έδεσμα Πελοπν. ("Αρκαδ.) "Η λ. καί ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γλυφούρα* Θεσσ. (Πήλ.)

γλυφουριά ή, ένιαχ. *γλυφουρικά* Κύπρ.

"Εκ τοῦ έπιθ. *γ λ υ φ ό ς* καί τῆς παραγωγ. καταλ. -ο υ ρ ι ά.

"Η πνιγηρά κατάστασις καιροῦ ήπίου καί ὕγροῦ.

γλυφουρίζω Κύπρ. (Γερμασ.)

"Εκ τοῦ οὖς. *γ λ υ φ ο ύ ρ α*.

Κατέχομαι ὑπὸ δυσάρεστου αἰσθήματος, έπειδὴ ὁ στόμαχος έμεινε ἐπὶ πολλὸν χρόνον κενός ἢ έπληρώθη διὰ γλυκῶν έδεσμάτων: *Γλυφουρίζει ή καρδιά μου* (καρδιά = στόμαχος). Συνών. *ξ ε λ ι γ ώ ν ο μ α ι*.

γλυφούρισμα τό, ένιαχ. *γλυφούρισμαν* Κύπρ.

"Εκ τοῦ ρ. *γ λ υ φ ο υ ρ ί ζ ω*.

Τὸ έκ τοῦ κενοῦ στομάχου προκαλούμενον δυσάρεστον αἰσθημα ένθ' άν. Συνών. *λ ι γ ω μ ά ρ α*, *ξ ε λ ί γ ω μ α*, *ξ ε λ ι γ ω μ ά ρ α*.

γλυφούτσικος έπίθ. σύνηθ.

"Εκ τοῦ έπιθ. *γ λ υ φ ό ς* καί τῆς παραγωγ. καταλ. -ο ύ τ σ ι κ ο ς.

"Ο ὀλίγον γλυφός, ὁ ὕφάλμυρος ένθ' άν.

γλυκοφέρνω ένιαχ. *βλυχοφέρνω* Σίφν.

"Εκ τοῦ έπιθ. *γ λ υ φ ό ς*, παρὰ τὸ όπ. καί *β λ υ χ ό ς*, καί τοῦ ρ. *φ έ ρ ν ω*.

"Αμτβ., είμαι ὕφάλμυρος ένθ' άν.: *Βλυχοφέρνει τὸ νερό* Σίφν.

γλύφτης ό, "Ανδρ. Θράκ. (Περίστ.) "Ιων. (Κρήν.) Κάρπ. Κρήτ. (Κίσ. Μάλλ. κ.ά.) Λυκ. (Μάκρ.) Μεγίστ. Πελοπν. (Βασαρ. Κάμπος Λακων.) Ρόδ. κ.ά. — Λεξ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Δημητρ. Θηλ. *γλύφτρα* Πελοπν. (Κάμπος Λακων.)

"Εκ τοῦ άρχ. οὖς. *γ λ ύ π τ η ς*. "Η λ. καί εἰς Σομ.

1) Τὸ ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου γλύφει τις, κοιλαίνει ἢ άποξέει σκληρόν ἢ μαλακὸν άντικείμενον ένθ' άν. Συνών. *γ λ ύ φ α ν ο*, *γ λ υ φ ί δ α*, *γ λ υ φ ί δ ι*, *π ε τ ρ ο κ ό - π ο ς*, *π ί κ ο ς*, *σ κ α ρ π έ λ ο*, *σ μ ί λ η*. 2) Τὸ θηλ., είδος ίχθύος Πελοπν. (Κάμπος Λακων.)

γλυφτός έπίθ. *γλυφός* Κέρκ.

"Εκ τοῦ ρ. *γ λ ύ φ ω*.

"Αρχαίος: "Εχει γλυφτά τὰ δόντια.

γλύφω "Ανδρ. Κορσ. Κρήτ. (Κίσ.) Νίσυρ. Πελοπν. (Λεβέτσ. Λεντεκ. Οἷτυλ.) Πόντ. (Χαλδ.) — Λεξ. Μ. "Εγκυκλ. "Ελευθερουδ. Πρω. Δημητρ. *γλύφω* "μα Τσακων. (Χαβουτσ.) Μετοχ. *γλυμμένος* πολλαχ.

Τὸ άρχ. ρ. *γ λ ύ φ ω*.

1) "Επὶ σκληρᾶς ὕλης, διὰ γλυφάνου σκαλίζω, σκάπτω, άποτρίβω, λειῶ Κρήτ. (Κίσ.) Νίσυρ. — Λεξ. "Ελευθερουδ. Πρω. Δημητρ. β) Διὰ γλυφάνου άφαιρῶ τὸ ένδοκάρπιον ἢ τὰ σπέρματα καρπῶν προοριζομένων διὰ ζαχαρόπηκτα: "Ανδρ.: *Γλύφω τ' άχλάδια-τά μῆλα-τά νερατζάκια* κ.τ.τ.

2) "Αφαιρῶ τὸν φλοιόν, έκλεπίζω, γλύφω Κορσ. Πελοπν. (Λεβέτσ. Λεντεκ. Οἷτυλ. κ.ά.) Πόντ. (Χαλδ.) Σάμ. Τσακων. (Χαβουτσ.) — Λεξ. Μ. "Εγκυκλ.: *Γλύφω τὸ καρῦδι - τὸ πορτοκάλλι - τὸ σῦκο* Λεβέτσ. *Γλύψε ένα σῦκο* Οἷτυλ. *Μά-ι γλύφ* τὸ δέντρο (θὰ τὸ ξεφλουδίσω τὸ δένδρον) Χαβουτσ. "Η σήμ. καί "Ελληνιστ. πβ. "Αριστείδ. 1,283 «ὡὰ έφθὰ περιγεγλυμμένα ὥσπερ μέλλοντος ἤδη έσθίειν» καί "Ησύχ. «έξέγλυψεν, έξελέπισεν».

γλύω Α. Ρουμελ. "Ηπ. ("Αρτ. Ζαγόρ. "Ιωάνν. Κουκούλ. Λάκκα Σούλ. Πάργ. Πλατανοῦς.) Θεσσ. Θράκ. (Καρατζάν. Σωζόπ.) Κρήτ. Λευκ. Παξ. Πόντ. ("Ινέπ. Τραπ. κ.ά.) — Μ. Φιλήντ., Γλωσσογν., 2.187 *γλύνω* πολλαχ. *γλύου* "Ηπ. (Ζαγόρ.) *γλῶ* "Ηπ. Θράκ. (Γέν. Μέτρ. Σαρεκκλ. Τσακίλ.) "Ικαρ. Χάλκ. — Κορ., "Ανεκδ. λεξιλ. σήμ., 17 Ν. Πετμεζ., "Ημερολ. "Οδοιπ. Συνδ., Α, 130 — Λεξ. Βάιγ. Δημητρ. *γλῶνω* Πόντ. (Οἶν.) *γλῶν* "Ηπ. *έγλύζω* Πόντ. (Κερασ. Οἶν. "Οφ. Τραπ. Χαλδ.) *γλύζω* Καππ. (Συνασσ.) Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Σινώπ. Τραπ. Χαλδ.) *άγλύζω* Πόντ. *άγκλύζω* Πόντ. (Κερασ. "Οφ. Χαλδ.)—Δ. Οἰκονομίδ., Γραμματ., 293 *γλύνω* "Ικαρ. Πόντ. ("Αμισ. "Ιμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. "Οφ. Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) *γλύν-νω* Πόντ. γ' πληθ. *γλοῦν* Θράκ. (Περίστ.) Μέσ. *γλύομαι* ένιαχ. *γλύσκομαι* Πόντ. ("Αμισ. Κοτύωρ.) *γλύσκουμαι* Πόντ. ("Αμισ. "Οφ. Τραπ. Χαλδ.) *γλύουμαι* ("Οφ. Τραπ.) *γλύγουνται* Πόντ. (Τραπ.) *χλῶμαι* Νάξ. ("Απύρανθ.)

"Εκ τοῦ Βυζαντ. ρ. *έ γ λ ύ ω*, παρὰ τὸ όπ. καί *γ λ ύ ω*, τὸ όπ. έκ τοῦ άρχ. ρ. *έ κ λ ύ ω*. "Ιδ. Συναξ. εύγεν. γυναικῶν, στ. 43 (έκδ. Κ. Krumbacher, σ. 376) «καί εἰς τοῦ διαβόλου τὸν δεσμὸν καμμία νά μῆ τὸν γλύσῃ». "Ο τύπ. *ά γ κ λ ύ ζ ω* έκ συμφυρμού τῶν *ά ν α λ ύ ζ ω* καί *έ γ κ λ ύ ζ ω*. "Ο τύπ. *γ λ υ ῶ* καί εἰς Γερμ. Σομ.

1) Μετβ. καί άμτβ., σώζω, λυτρώνω, λυτροῦμαι "Ηπ. ("Αρτ. Ζαγόρ. Θεσπρωτ. "Ιωάνν. Κουκούλ. Λάκκα Σούλ. Πάργ. Πλατανοῦς.) Θεσσ. Λευκ. Παξ. κ.ά.: "Ο Θεός νά γλύσῃ! Παξ. *Νά σέ γλύσῃ ὁ Θεός* Θεσσ. *Γλῶσι μι, Θιέ μ'* Πλατανοῦς. *Γλῶσι, Χριστέ κι Παναϊά* "Ηπ. *Θέ μ', πάρι μι νά γλύσῃ* "Ιωάνν. *Οὐ Θιός νά γλύσῃ* άποῦ καμμιά φουτιά τώρα τοῦ καλοκαίρ' Κουκούλ. || Φρ.: *Εἶναι, Κύριε, γλῶσε!* (ἐπὶ σφοδρῶς ὀργιζομένου καί επικινδύνου) "Ηπ. || Γνωμ. "Απ' *Αὐγούστου κάπα κι άπό Μαρτίου ποκάμισο νά γλύσῃς* (περὶ τῆς επικρατούσης κατὰ τοὺς μῆνας τούτους καιρικῆς καταστάσεως) "Ηπ. || "Ασμ.

"Αφέντη μ', *ἄι-Γιῶργη μου, γλῶσε μ'* άπό τὸν Τοῦρκο, *νά φέρω λίτρες τὸ κερί καί λίτρες τὸ λιβάνι* "Ηπ.

Θά πάω νά φαρμακωθῶ, νά γλύσω άπ' τὸ σεβντᾶ

σου,

νά γλύσω άπό τὰ νάζια σου κι άπ' τὰ καμώματά σου "Ιωάνν.

